

Ζ Η Τ Η Μ Α Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Ο Ν .

Πότερον ἢ τὰ ἕτερα γένεσις θατέρω ἐστὶ φθορά;

Α Μφισβητίσιμόν ἐστι τὸ λεγόμενον ὡς τοῖς νυν φιλοσοφῶσι . καὶ γὰρ τὰ τοῖς ἀντικειμένοις προσήκοντα ἐκ ἐνδέχεται καταλήλων κατηγορεῖσθαι . ἀλλὰ μὲν ἡ γένεσις ταυτὸν ἐστὶ τῆς προσγινομένης εἶδος , ἢ δὲ φθορὰ τῆς ὑποκειμένης , ἃ δὴ ἀλλήλοις ἀντίκειται τῆς ὕλης μεταβάλλουσης ἀπὸ τῆς ἐναντίας εἰς τὸ ἐναντίον . ἐκ ὁρθῶς ἄρα ἢ τὰ ἕτερου γένεσις θατέρω λέγεται φθορὰ . δεύτερον , πολλάκις τῆς ὕλης εἶδος τι προσγίνεται μηδενὸς φθειρομένης , ὡσπέρ τινες βέλονται , μένοντος τῆς στοιχειώδους εἶδος προσεπικρένεσθαι τὰ εἶδη τῆς μικτῆς . ἔτι δὲ πολλάκις εἶδος τι φθείρεται , καίτοι μηδενὸς ἄλλου γινομένης . οἷον ὅτι τῆς πέψως φθείρεται μὲν τὸ τῆς ἐδεσμάτων εἶδος , καὶ αὐτὸ δὴ τὸ τῆς τροφῆς , οὐ μὲν γίνεται ζῶον ὡς ἤδη τέλειον ὑπάρχον . τρίτον , εἴ κἢ καὶ διαδοχικῶς ἢ τὰ ἕτερα γένεσις ἕτερου φθορὰ ἴσῃ , ἢ αὐτὸ αὐτὸ πλῆθος τῆς ἀτόμων , ὃ τῆς ἀληθείας ἀπέχει . τέταρτον , ἐπειδὴ πολλά τῆς συμβεβηκότων ἐνδέχεται γίνεσθαι δίχα προσγινομένης ἕτερου φθορᾶς , τί μὴ καὶ τὰ κατ' ἐσῖαν εἶδη γίνεσθαι χωρὶς ἕτερου φθορᾶς ; ὅτι δὲ τῆς συμβεβηκότων πολλά , οἷον φῶς , χρώματα , τὰ τε εἶδη τῆς ὁσφραντῆς , καὶ γούτων , αὐτὴ φθορᾶς ἠγεμονίας γίνεσθαι , πᾶσι δῆλον . ἵνα δὲ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τῆς Φιλοσόφου δῆλον γῆται κατὰ τε τὴν Λογικὴν ἐννοιαν καὶ τὴν Φυσικὴν , ἐν βραχεῖ σκεψάμεθα τί ὡς τῆς τοῖς λοιποῖς εἴρηται Περιπατητικοῖς . τῶν γὰρ ἐπιλομενῶν ἀναπτύξαι βεβλήμενοι τὴν λέξιν τῆς Φιλοσόφου εἰς ψυχολογίαν ἐξέκλειαν . ὑποτιθέμενοι γὰρ εἶδ' ὅτι τὴν γένεσιν ἀπὸ τῆς ὕλης λαμβάνεται , ὡσαύτως δὲ τὴν φθορὰν ἀπὸ τῆς εἶδος , ὁμοίως δὲ καὶ τῆς πραγμάτων τὰ μὲν εἶναι καὶ διαδοχικῶς , τὰ δὲ διαμετόντα , φασὶ τῆς καὶ διαδοχικῶς τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν , καὶ τὸ εἶναι ταυτὸν ὑπάρχειν . ἅμα γὰρ εἰσιν ἐν τοῖς ταυτὶ τὰ τελέα , ὅπλινα γὰρ ὑπάρχουσιν ἅμα , γίνονται καὶ ὑπογίνονται , ἐν τῇ ῥοῇ σώζονται τὸ εἶναι αὐτῆς . ἔτι δὲ εἰ ἀπὸ τῆς ὕλης ἢ γένεσις καὶ ἢ φθορὰ λαμβάνεται , ὡς τὴν ὑπαρξίν ἔχουσαι ἐν αὐτῇ τῇ ὕλει , φασὶ ταυτὸν εἶναι τῆς φθορᾶς τὴν γένεσιν ἐπιζομένης τῆς ὑποκειμένης . πρὸς τοῖς εἰ ἢ φθορὰ καὶ γένεσις ἀπὸ τῆς εἶδος λαμβάνονται , ἀντικειμένων ὄντων τῆς εἶδων , ἐκ ἀληθείας ἐστὶ φασὶ καὶ τὸν ἐνεσῶτα χρόνον τὴν γένεσιν εἶναι

φθοράν, καίτοι μή φάσθαι ὅτι γένεσις φθοράν, ὡς τὴν
 τε ἐνεσῶσαν γένεσιν καὶ τὴν μίλλυσαν φθοράν τὰ αὐτὰ εἶδος ἔσας. τὸ
 αὐτὸ γὰρ εἶδος γιγνόμενον μετ' ὅτι γένεσις, φθειρόμενον δὲ φθορά.
 ταῦτα τοιγαρὶν ἔτοι σιωπεύουσιν, ἕτε κομφῶς, ἕτε Περιπατητικῶς. πρῶ-
 τον γὰρ τίς αὐ φαίη τὴν γένεσιν φθοράν; καὶ τοῖς κατὰ διαδοχὴν ἔσιν
 αἰεὶ διαφέρουσι γένεσις καὶ φθορὰς τῷ λόγῳ, ὃ δὴ ἀπόχρη εἰς διαστολήν,
 καὶ ἀρκύτως καλύπτει μὴ κατηγορεῖσθαι κατ' ἀλλήλων. τίς δὲ τὴν γένε-
 σιν καὶ τὴν φθοράν αὐτὴ τῆς ὕλης ἢ τὰ εἶδος λαμβάνει, τῆς μὲν γένε-
 σιως, καὶ φθορᾶς κινήσεως ἔσσης, τῆς δὲ ὕλης ὑποκειμένη, ὅρα δὲ τῶν
 εἰδῶν; εἰ γὰρ αὐτὸ εἶδος καὶ ἡ ὕλη γένεσις ἦσαν, ἐλέγοντο αὐτὰ καὶ τὸ
 φθαρεὶ φθείρεσθαι, καὶ γίνεσθαι τὸ γεγονός, ὡς ἄτε μύθου τῆς αὐτῆς
 ὕλης καὶ τὰ εἶδος. ἀπατώνται δὲ μάλιστα οἱ τοῖστοι, οἰόμενοι τὴν κίνησιν
 φθείρεσθαι καὶ γίνεσθαι, ὃ δὲ τῆς Ἀριστοτελικῆς Φιλοσοφίας ἐκφυλόν ἔ-
 σιν, ἔτι γὰρ ἡ κίνησις γίνεσθαι, ἀλλὰ τὸ γιγνόμενον ἄλλο τῆς κινήσεως,
 ἔτε φθείρεται ἢ φθορά, ἀλλ' ἕτερον τε δὲ αὐτῆς, μάλιστα δὲ ἐπειδὴ
 παρεληλύθει ἡ γένεσις τῆς φθορᾶς ἐνεσῶσης, ἄλλοτε δὲ ἡ φθορά πα-
 ρέδραμν ὅπως ἔσσης γένεσις, πῶς φασὶ ταῦτον εἶναι φθοράν καὶ γένεσιν;
 ἕτε γουὶ ἀληθῆς ὅτι λέγειν, ὅτι ἡ γένεσις ἔσας φθορά. διέσκηκε γὰρ
 ταῦτα ἐκ διαμέξεως, καὶ ἕτε ποτε κατ' ἀλλήλων ὁρθῶς, εἰ μὴ κατὰ ἀκολυ-
 θίασιν τινὰ. δεῖ ἔτι εἰδῆσαι, ὅτι ἡ τῶν Φιλοσόφων ἀπόψεις ἔχ' ἕπος εἴρηται,
 ὡς κατὰ τὴν εἰδικὴν αὐτῶν φύσιν λέγεσθαι κατ' ἀλλήλων γένεσιν καὶ φθο-
 ράν, ἀλλὰ κατὰ σιωπῆσαν. αἰεὶ γὰρ ἡ τῶν ἐνός γένεσις σιωπεύουσα τὴν
 ἕτερον φθοράν, ὡς καὶ ἐν τῇ λεκτικῇ σιωπῆσει πολλάκις φασὶν τὴν τῶν
 ἐνός ἔξοδον εἰσοδὸν εἶναι τῶν ἕτερον, ἄλλο τὸ ἀμέσως καὶ ἀκολυθῶς γίνε-
 σθαι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς Λογικῆς ἐνοίας τῶν λεγομένων. περὶ δὲ τῆς
 Φυσικῆς σημειώσατε, ὃ καὶ φθάσαντες εἰρήκαμν ἀνωτέρω, αὐτὸ μὲν τὸ
 σιωπεύον γίνεσθαι καὶ φθείρεσθαι, σιωπεύεται δὲ καὶ σιωπεύεται τὸ
 εἶδος. διὸ δὴ καὶ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τῶν Φιλοσόφων μάλιστα ὅτι τῶν γιγνομέ-
 νων καὶ φθειρομένων ἀνάγκη, ἀλλ' ἕτε ὅτι τῶν εἰδῶν λαμβάνεται. ὅτι
 κείδω πρῶτον αἰεὶ τὴν γένεσιν σιωπεύεται τινὸς ἕτερον φθοράν εἶναι, καὶ
 τὴν φθοράν ἕτερον φάσθαι γένεσιν. δεικνύεται δὲ, τῶν ὑποκειμένων,
 πρῶτον, ὅτι ἀδύνατον δύο τινὰ εἶδη ἔχαστάτε καὶ εἰδοποιὰ ἐν μιᾷ σιω-
 πᾶρχειν ὕλη. δεύτερον, ἕτε ποτε τὴν ὕλην αὐτὴ εἶδος ὑπάρχειν. τρί-
 τον τὸ φθειρόμενον ἕτε εἰς τὸ μηδὲν ἀπέρχεσθαι, ἀλλὰ διαμένειν αἰεὶ τὴν
 ὕλην αὐτῆ. ἐπειδὴ τοιγαροῦν διαφορότος τῶν προϋπάρχοντος εἶδος, ἀ-
 δύνατον τὴν μένυσαν ὕλην δίχα μορφῆς ὑφιστάσθαι, ἕτε ἀνάγκη ἕτερον
 ὑποδέχεται εἶδος. τῆτο δὲ γένεσις. αὐτῆς ἐπειδὴ ἔτι δυνάτον αὐτὴ εἶ-
 δος ὑφιστάσθαι τὴν ὕλην προσγινομένη τινὸς εἶδος, ἀνάγκη εἰ διαμένειν

τὸ προὔπαρχον εἶδος, καὶ δύο εἶδη συυπάρχειν ὁμῶς, ἢ διαφθαρῶσαι τὸ πρότερον. ἔξ ὧν φανερόν ἐστι τὴν τῶν ἑτέρων φθορὰν γένεσιν εἶναι θατέρην, καὶ τὴν ἑτέραν γένεσιν θατέρην εἶναι φθορὰν, ὅπῃ δὲ τῶν εἰδῶν ἀληθῆς μὴ αἰεὶ τὴν τῶν ἑτέρων φθορὰν γένεσιν εἶναι θατέρην, ἵνα μὴ ἀνεπίδεικτον ἐνεργείᾳ μὴ τὸ κοινὸν ἐποκείμηνον, ἐμὴν ἐπανάγκησιν τὴν ἑτέραν γένεσιν θατέρην φθορὰν εἶναι. πολλὰ γὰρ τῶν εἰδῶν ἐνδέχεται γίνεσθαι μὴ διαφθόρων τῶν ἐν τῇ ὕλῃ πρότερον ὑπαρχόντων. καὶ γὰρ ὅπῃ τῆς μίξεως μὴ τὰ τῶν στοιχείων εἶδη προσγγυτομῆς τῶν εἰδῶν τῶν μικτῶν. ὅπῃ δὲ τῶν συμβεβηκότων, ἐν οἷς ἐκ ἑσῶν ἐναντιώσεως, ἢ γένεσις ἑτέρα μηδεὶς ἐστὶ φθορὰ, φθείριται γὰρ ἔξ ἀνάγκης τὸ προὔπαρχον, ὡς μὴ οἶον τε ὅτι ὁμῶς εἶναι μὴ τῶν ἐπιγγυτομῆς διὰ τὴν ἐναντιώσιν, εἴθε δὲ ἐκ ἑσῶν ἐναντιώσεως μηδὲν κωλύει γίνεσθαι τε συμβεβηκὸς ἀπὸ τῆς ἑτέρας φθορᾶς. ἔτι δὲ ὅπῃ τὰ συμβεβηκῶτα γίνονται ἐκ ἐκ τῶν ἐναντιῶν, ἀλλὰ ἀνακολουθεῖται τῇ γένεσιν τινὸς ἐσῶς, ἐκ ἀναγκαῖον ἐστὶ προὔποτιθεῖναι τῶν τῶν ἑτέρων φθορὰν, οἷον ἐπεὶ ἐκ τῆς μίξεως τῶν στοιχείων πολλὰ μὴ ἀναφύεται συμβεβηκῶτα, καίτοι μὴ τῶν ὁμογενῶν φθειρομῶν.

Πρὸς δὲ τὰς ἐνστάσεις ῥάδιον ἐστὶν ἐκ τῶν εἰρημῶν ἀπαντῆσαι. ἀπὸ τῶν γὰρ ἢ γένεσις τῆς φθορᾶς ἐκ τῆς φύσιν κατηγορεῖται, ἀλλὰ καὶ ἀκολουθεῖται. ὁμοίως ἰστέον, ὅτι ἐκ ὅπῃ πάσης γένεσις καὶ φθορᾶς ἀνάγκη ὅλον τε γίνεσθαι, ἢ φθείριθαι. ἀπόχρη γὰρ ἢ καὶ μέρος γένεσις καὶ φθορὰ, οἷον ὅπῃ τῆς τροφῆς, φθείριται μὴ τὸ ταύτης εἶδος, γίνονται δὲ μέρος σαρκὸς, ἢ ὅσιν, ἢ τινος τοιούτου. ζῆτον, ἐκ ἀναγκαῖον τὸν αὐτὸν αἰεὶ ἀειδμὸν εἶναι τῶν ὄντων. ἐνδέχεται γὰρ ἐκ τῆς ἐσῶς φθορᾶς διαμεμεμεμένης τῆς ὕλης πλείων τῶν ἀειδμῶν γένεσθαι, οἷον φθαρτότος ἐσῶς ζῶας πλείων ἐσῶς σκώληκες γίνονται, καὶ μεταβαλλόντων πλείων ἐδεσμάτων μία τροφή ἐκαστοῦ τῆς ὕλης,

Ζ Η Τ Η Μ Α Τ Ρ Ι Τ Ο Ν .

Πότερον, ἢ ἐσῶς ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ;

Η Περὶ τῆς ἐπιπέσεως καὶ ἀπίσεως τῶν ἐσῶν εἰδῶν ζήτησις διασπαρακώδης ἐστὶ διὰ τὸ ἀντιφάσθαι τὰς φιλοσόφους, καὶ τὰς μὴ ἀσπρὶξ ἀντέχεσθαι τῶν ὅπῃ πολυαίτερον εἰρημῶν τῶν φιλοσόφων, καὶ ὡς ἰδίωμα διατηρεῖν ἀχώριστον πάσης ἐσῶς τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον

καὶ

καὶ τὸ ἦττον, τὰς δὲ ἀπλῶς ἐπὶ πάσης ὑσίας αἰσιν καὶ ἐπιτάσειν ἀδια-
κοίτως διδάσκειν. ὅτι ἐν ὑσίασι πολλάι ὡς τελιώτεραι, μᾶλλον ὑσίασι
λέγονται τῆς ἀπελείεραν, ἐδὲ τοῖς πρώτοις ὄσιν ἀμφισβητήσιμον. Ζητεῖ-
ται δὲ πρότερον ἢ αὐτῆς εἰδικῆ φύσεως ὅτι μὴ ἐπιτενωμένη τῆς ὑλικῆς πε-
ργίνεται ἀεπαθείας, ὡς δοκεῖν ἦττον ὑλης μετέχειν, ὅτι δὲ τῆς
ὑλης ἠττωμένη, ἀπελείερον τῷ οἰκείῳ πρώτῳ ἐνέργειαν; δοκεῖ δὲ
ἀποπῶν τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον ὑπομένειν ταῖς ὑσίασι, ὅτι ὡς εἰρηκεν
ἐμφανῶς ὁ Φιλόσοφος ἐν ταῖς κατηγορίαις μὴ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ
τὸ ἦττον, κείθει δὲ καὶ ὁ λόγος. ἢ ἢ αἰσιν καὶ ἐπιτάσειν ἀπὸ τῆς ἐπι-
μυξίας γίνεται τῆς ἐναντίων, ὡς ὁ Φιλόσοφος ἐδίδασκε πολλάκις.
ἐπειδὴ τοιγαρὶν ἐκ ἑσὶ τῆς ὑσίας ἐναντίον, ὅτε τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον
ἀρμόζει. δῆλον, εἰ τὰ ὑσιώδη εἶδη εἰσὶν αὐτῶν τῶν μᾶλλον καὶ ἦττον δικτι-
κῶν, εἶδει αὐτὰ τῆς ὑλης προσγίνεσθαι καὶ διαδοχῶν βαθμῶν, ἦτοι
μυρῶν, ἀλλὰ μὴ ἐν ἀκαρεῖ, καὶ ἐν τῇ ἀδιαίρετῳ νουῦ, ὡς εἴη αὐ-
τῶν εἰς ὑσίαν κινήσεις. τῶν δὲ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν τῆς Φιλοσόφων ἀν-
τίξαν ὄσιν. ἐδὲ ἦττον ὅ,τι λόγος καὶ ἡ αἰσιν, καὶ ἡ τῶν Φιλο-
σόφου διδασκαλία πᾶσι τῶν ἡμῶν διδάσκουσι, πρώτον μὴ γὰρ ὁρῶ-
μεν τῆς σοιχείων τὰ μὴ καθαρῶτερα καὶ εἰλικρινέστερα, τὰ δὲ οἷον
νωθῶδη, καὶ συμμιγῆ τοῖς ἀντικειμένοις, καὶ ταῦτα σώζοντα τὸ
οἰκείον εἶδος, τὰ δὲ ἐκ ἄλλως ἐνδέχεται γινέσθαι, εἴμῃ κατ' ἐπιτά-
σειν καὶ αἰσιν.

Ἐτι δὲ ὁπλίωκα τὰ ὑποπλήσιμα λαμβάνει τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦτ-
τον, ἀναγκαῖον ὄσιν καὶ τὰ ἐνεργητικὰ τῶν αἰτιῶν αἰετῶν, καὶ ἐπιτείνε-
σαι. ἀλλὰ μὴ ἐπὶ τῆς σοιχείων ὁρῶμεν τὰς ἐνεργείας αὐτῶν αἰετῶν καὶ
ἐπιτείνεσαι. ἀρα καὶ αἱ εἰδικαὶ φύσεις αὐτῶν. ἐκάστω γὰρ εἶδος, ἀφ' ἧς
ἡ οἰκεία ἐνέργεια αὐτῶν. μάλιστα δὲ εἰ τῆς λόγῳ πειθόμεθα, ἐπεὶ δὲ
ἔτω τὰ εἶδη τῆς σοιχείων διακίονται, ὡς ἐκ τῆς ποικίλης μίξεως τῶν
τῶν τὰ παντοδαπὰ τῆς πραγμάτων εἶδη ἀναφύεσθαι, ἐκ τῶν δὲ δυνατῶν
μὴ ἐπιτενωμένα, ἐδὲ ἀνιένερα πολυτρόπως ἐπιμίγνυσθαι. διὰ τῶν
καλῶς ἔχει ἀδεῶς ὑποφαινέσθαι τὰ τῆς σοιχείων εἶδη ἐπιδέχεται τὸ
μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον. μάλιστα δὲ ὁ Σταγειρίτης ἐν τοῖς περὶ γενέσεως καὶ
φθορᾶς τῶν ἀλήθειαν ταύτην ἐκφάνει. ἐν ἧς τῆς πρώτῳ, μορίῳ π δ'.
" φησὶ, τὰ μισγόμενα εἶναι πᾶσι ἄπερ ἦσαν πρὶν μισγέσθαι, καὶ ἐκ τῶν
" λωλῶτα, δι' ὧν ὑποφαινέσθαι ἐν τῇ μίξει διακίονται τὰ σοιχεία αἰ-
" σιν λαβόντα καὶ τὰ εἶδη αὐτῶν. καὶ πάλιν μορίῳ, π ἡ. καὶ ἐνάτῳ
" τῆς ποιητικῶν καὶ περὶ τῆς φησὶν, ὅσα ἀδιαίρετα πολλά μὴ
" ἐλίγοις, καὶ μεγάλα μικροῖς σιωπιδέμερα, ἐ ποιῶ μίξιν, ἀλλ' αἰ-
" ξησιν τὰ κρατύντος, μεταβάλλει γὰρ θάτερον εἰς τὸ κρατύν, οἷον

ἡ σαλαγγὸς οἶνε, μυρίοις χοιῦσι ὕδατος ἔμεινται. λύεται γὰρ τὸ
 ἡ εἶδος, καὶ μεταβάλλει εἰς τὸ πᾶν ὕδωρ. ὅταν δὲ ταῖς δυνάμειν ἰσά-
 ἡ ζήτως, τότε μεταβάλλει μὲν ἐκάτερον εἰς τὸ κρατῶν ἐκ τῆς αὐτῆς φύ-
 ἡ σείως, ἔ γίνεται δὲ θάτερον, ἀλλὰ μεταξὺ καὶ κοινόν. τὰ αὐτὰ δὲ
 ἡ ταῦτα ἐν τῇ ἐπιλόγῃ ἀναλαβὼν διδάσκει, τὰ στοιχεῖα ἔτι ἐφθάσαι
 ἡ ἀνάγκη μεμιγμένα, ἔτι ἔτι ὅτι τὰ αὐτὰ ἀπλῶς εἶναι. ὡς ἐπειδὴ ἔτι
 ἡ φθείρεται, ἔτι τὰ αὐτὰ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἀνεῖν ἐπέδειξατο. σαφέ-
 ἡ σερὸν δὲ ἐν τῇ δευτέρῃ Βιβλίῳ φησὶ, τὰ στοιχεῖα μεμιγμένα φθεί-
 ἡ ρειν τὰς ὑπεροχὰς ἀλλήλων, τότε εἴδ' ἢ ὕλη εἶναι, ἔτι ἐκείνων ἐκά-
 ἡ τερον ἐντελεχεῖα ἀπλῶς, ἀλλὰ μεταξὺ, καὶ κατωτέρω προσήθησι, καὶ
 ἡ πρῶτον γε ἔτω τὰ στοιχεῖα μεταβάλλει, ἐκ δὲ τῶν σάρκες καὶ ὀσά, καὶ
 ἡ τὰ τοιαῦτα, τὰ μὲν θέρμῃ γιγνομένη ψυχῇ, τὰ δὲ ψυχῇ θέρμῃ, ὅταν
 ἡ πρὸς τὸ μέσον ἔλθῃ. ἐταῦθα γὰρ εἴδ' ἔτερον, τὸ δὲ μέσον πολὺ καὶ
 ἡ ἐκ ἀδιαίρετον, καὶ τὰ ἐξῆς. ταῦτα τοίνυν καλῶς ἀναπτυσόμενα, καὶ κα-
 ἡ τῶν οικείων αὐτῶν ἐνοίαν, ἀλλὰ μὴ παρεκβεβόμενα, ἐδὲ φθοράς ὀ-
 ἡ μὲνα κακῶς, ἕνωσ διδάσκουσι τὰ τῶν στοιχείων εἶδη ἀνιέναι καὶ ἐπι-
 ἡ τείνεσθαι. ἐνοιοὶ γὰρ φασὶν ἔ τὰ εἶδη τῶν στοιχείων, ἀλλὰ τὰς ποιότη-
 ἡ τας μεταβάλλειν. ἀρ' ἐν τὸ γιγνόμενον μέσον ἐκ εἶδος εἶναι τὰ μικτὰ καὶ
 ἡ ἐσία, ἀλλὰ κράσις καὶ ἁρμονία συμβεβηκότων. ὁ δὲ Φιλόσοφος περὶ
 ἡ τῶν ἐσιωδῶν εἰδῶν τὰς λογὰς ποιεῖται, ὅπως τε μίγνυνται, καὶ ὡς ἐξ
 ἡ ἐκείνων τὰ τῶν μικτῶν εἶδη γίνονται. ὁ αὐτὸς δὲ μορίῳ κ β. τῇ δευ-
 ἡ τέρῃ περὶ γνώσεως καὶ φθορᾶς, τῶν στοιχείων ἀκρὰ μὲν, καὶ εἰδικεινέσα-
 ἡ τάφησι πῦρ καὶ γῆ. μέσα δὲ καὶ μεμιγμένα μᾶλλον, ὕδωρ καὶ ἀέρα.
 ἡ ὡς ἐπιδέχεται τὰ στοιχεῖα τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιμιγνόμενα καὶ τὰ
 ἡ εἶδη. ὅθεν ἄρ' εἰσα λέλεκται τῇ Α' βερρώῃ, ἐδὲ αὐ γίγνοιτο μικτῶν
 ἡ μὴ ἀνεμεῶν καὶ ἐπιτενομένων τῶν στοιχειωδῶν εἰδῶν. ἀλλ' ὅπως αὐ
 ἡ ἡμῖν ὁ λόγος τᾶς χωρήσῃ, δεῖ εἰδέναι, ὅτι τρεῖς περὶ τῆς ἀρκειμέ-
 ἡ νης ζητήσεως δόξαι φέρονται κοινότερον, αἱ μὲν ἐκ διαμέτρα ἀντικείμε-
 ἡ ναι, ὧν ἢ ἑτέρα μὴδὲν ἐσιωδες εἶδος ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥτ-
 ἡ τον διῶχυρίζεται, ἢ δὲ πᾶν εἶδος ἐσιωδες ἀνεῖν καὶ ἐπίτασιν ἐπιλαμ-
 ἡ βάειν ἀρεσβύει, ἢ δὲ τρίτη μέσον τῶν κειμένων τὰ μὲν ἐπιδέχεσθαι
 ἡ διδάσκει, τὰ δὲ μὴδ' αἰῶς. ἔ μόνον δὲ τῶν Λατίνων πολλοὶ, ἀλλὰ καὶ
 ἡ τῶν Ἑλλήνων ἐνοιοὶ τὰς ἐσίας ἐπιδέχεσθαι μᾶλλον καὶ ἥττον τῷ ἐν τοῖς
 ἡ λόγοις ἀποδομοῦν τῆς ἐσίας ἰδιώματι κινῶμενοι λέγειν ἀλαβένται.
 ἡ καίτοι διαφέρουσι τῶν Λατίνων οἱ Ἑλλῆνες, οἷον Ἀμμάνιος ἐν τῇ τῆς
 ἡ ἐσίας κατηγορία, καὶ Συμπλίκιος ἐν τῇ β. τῇ Φυσικῶν ὑπομνήματι
 ἡ ἐνάτῳ καὶ πέμπτῳ τῶν Φυσικῶν, ὑπομνήματι, ἰά. φασὶ γὰρ τὸ εἶδος
 ἡ ἐκάστου πράγματος ἐκ πολλῶν διαφορῶν συνίσταται, οἷον ἐν τῇ περὶ εἰ-

δος είναι ἢ τὴν θερμότητα μόνον, ἢ τὴν ἀραιότητα, ἢ κρυψότητα, ἢ ξηρότητα, ἀλλ' ὁμοῦ ταῦτα πάντα καθ' ἑαυτὰ τε καὶ πρὸς ἀλλήλα εἰς σύστασιν πυρὸς ἀπὸλλειπῶς διακείμενα. ὅθεν αὐτὸ τὸ εἶδος τὸ ἐκ τῆς σιωδρομῆς τῆς διαφορῶν συνιστῆσθαι, ἢ ἐπιδέχεται λέγασθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον καὶ ταῦτα καθ' ἑκάστα τῆς διαφορῶν ἐπιλαμβάνουσιν ἀνοσίῃ καὶ ὀπίσσειν. ταῖς γὰρ διαφορῶν συμβεβηκότες εἶναι, καὶ συμβεβηκόντων ἰδίωμα σώζειν καθ' ἑαυτὰς, ὡς δὲ συμπληρωτικῆς ἕσσης ἀδιαιρέτων οἶοντα ἀνιέναι, καὶ ἐπιτείνεσθαι τῆς ἕσσης ἐν ἀδιαιρέτῳ σώζουσιν τὸ εἶναι αὐτῆς, θαυμαστὸν δὲ, πῶς αἱ διαφοραὶ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, ἀνιέναι δὲ λέγεται τὸ ἐκ διαφορῶν συγκείμενον. ἔτι δὲ πῶς τὰ συμβεβηκότες ἕσσης ἐπέχουσι λόγον, καὶ δι' αὐτῶν αἰτίαν ἔπω μεταβάλλουσιν, ὡς καθ' ὅσον συμβεβηκότες ἀνιέναι καὶ ἐπιτείνεσθαι, καθ' ὅσον συμπληρωτικὰ τῆς ἕσσης εἶδος, μὴ τὰ αὐτὰ πάσχειν. εἶπε καθ' ὅσον ἔσσης ὁ Σιμπλίκιος φησὶ προσγιγνομένων τῆς στοιχειῶν διαφορῶν, τὸ ἔχον ἐπελθὼν σωίσει τὸ σιωδρον, καθ' ὅσον ἐν ταῖς οἰκίαις ὁ ὑστατος πλῆθος ἐπιτείνεσθαι συμπληροῦν τὸ ὅλον, σωίσειν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐν μεταβολῇ τῆς διαφορῶν, διαφθεῖρεσθαι τὸ στοιχειῶν εἶδος, μάλιστα δὲ μηδαμῆ μηδαμῶς ἦσαν ἐν τῷ παντὶ στοιχεῖα. ἢ καὶ γὰρ ἢ ἀκρίβης καὶ ἀδιαιρέτος κατάστασις τῆς στοιχειῶν διαφορῶν. ἐπειδὴ καὶ καὶ Σιμπλίκιον ἔδόν ὅτι τῆς στοιχειῶν καθαρὸν καὶ εἰληκενές. τὸ γὰρ ὕδωρ συμμιγῆς ἐν, ἢ καὶ μὲν ὕδωρ ἀμοιρῶν τῆς ἀκρίβης τῆς διαφορῶν σιωδρομῆς, ἢ καὶ μὲν δὲ μικτῶν, ἢ γὰρ σιωδρον τὸ τῆς μικτῶν εἶδος, ἢ δὲ τῶν τῶν μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιδέχεται, ἀλλ' ἐν ἀδιαιρέτῳ κείμενον. τῶν ἐν ἑκάστῳ ἔκτοπος εἶναι ἢ τοιαύτη δόξα. παντὶ εἶδος διτχυεῖται ἐπιδέχεται ἀνοσίῃ καὶ ὀπίσσειν. τὸ γὰρ εἶδος φασὶν, ἢ καθ' ἑαυτὸ θεωρεῖται, καὶ καὶ τὸ οἰκείον εἶναι, ἢ ὡς ἐν ὕλῃ καὶ καὶ τὴν ὑπαρξίν, καὶ καθ' ἑαυτὸ μὲν ἀνιέναι εἶναι τῶν μᾶλλον καὶ τῶν ἥττον, ἐν δὲ τῇ ὕλῃ σαφῶς ἀνιέναι καὶ ἐπιτείνεσθαι. τὴν δὲ διαίρεσιν ταύτην Ἀριστοτελικῶς εἶναι συνιστῶσιν ἐκ τῆς ὁμοίας τῆς μετὰ τὰ Φυσικὰ, τεμαχίῳ δεκάτῳ, ὅθεν τὰ εἶδη ἀριθμοῖς ὁμοιοῦται, καὶ ἐν ἀδιαιρέτῳ τίθεται, ἀλλ' ἔχ' ὡς ἐν ὕλῃ. ἐπιτείνεσθαι δὲ καὶ λόγῳ τοιαύτῳ. ἢ γὰρ ὕλη καὶ τὸ εἶδος τῆς πρὸς τι εἶσι, καὶ ἄλλῃ εἶδος ἄλλη εἶναι ὕλη, ὡς λέγεται δεικνύον Φυσικῶν, μορίῳ κ' ε'. ἐπειδὴ τοιγαρὶν πολλαχῶς ἐνδέχεται διατερεῖσθαι τὴν ὕλην εἰς εἶδος, καὶ τὸ εἶδος ποσαυταχῶς προσεπεκτείνεται τῇ ὕλῃ ἀνοσίῃ καὶ ὀπίσσειν ἐπιδέχεται, καὶ τοιγαρὶν ἀλλοιωτέρας ἕσσης τῆς δόξης ταύτης, ἀλλ' ὁμοῦ ἀναγκαῖον εἶναι πᾶσιν τῶν εἶδῶν τῆς εἶδῶν εἰς τὴν τῆς παντός καλλοῦν, ὡς τὰ μὲν ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, ὡς ἕσσης ἀνάγκης ἐκ τῆς πολλαπλασίως τῶν

ἐπιμιξίας τὰ παντοδαπὰ τῶν πραγμάτων εἶδη γινέσθαι, τὰ δὲ ὡς τε-
 λεωτικὰ καὶ συμπληρωτικὰ τῶν προηγμένων, λόγον εἶδος αἰεὶ σώζον-
 τα, καὶ ὅσῳ μᾶλλον τελεώτερα καὶ εἰδικώτερα ποσῶτα μᾶλλον τῆ ἀδιαρίτου
 γίνονται. διὰ τοῦτο τῶτο τινὲς φασὶ τὰ σοιχειώδη, εἶδη ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον
 καὶ τὸ ἥττον, ἐκ γὰρ τῆς μίξεως τῶν σοιχείων ἀναφύεται τὰ μικτὰ, τὰς
 δὲ ψυχὰς ὡς ἐξ ἐμυρμύρας εἰς σύστασιν τινὸς ἐν ἀδιαρίτου τὰ εἶναι
 σώζουσιν. ἐτι δὲ τῶν ἐούλων εἰδῶν τελεώτατον φαίνεται ἡ ψυχὴ, οἷον ὅλα
 τινὸς συστατικὴ ἔσα, καὶ ἐδέποιε λόγον ὕλης ἐπέχουσα, ὑποχρᾶντως τε
 τῆς ὕλης ὑπερέρουσα, διὸ δὴ ἐν ἀδιαρίτου τὸ εἶναι φυλάττειν ἐκ ἀπο-
 πον, καὶ τοῦ τῆς φυτικῆς ψυχῆς ἢ αἰσθητικῆς, καὶ ταύτης ἢ λογικῆς μᾶλ-
 λον τῆ ἀδιαρίτου πελάζει. ὡς γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῆ δελτέρῳ πε-
 ρὶ ψυχῆς εἴρηκεν, ἡ τῶν φυτῶν ψυχὴ μία μόνῃσι, δυνάμει δὲ πολ-
 λαπλασίως, καὶ διαμεθεόντος τῆ φυτῆ ἐργεία, δύο ψυχαὶ γίνονται,
 ἑκατέρα ὀλοτελής ἔσα, καὶ τῆς οἰκείας ἔ μεταπίπτουσα τελειότητος. διὰ
 γὰρ τῶτο ὀργανικόν τε εἶναι δεῖ τὸ τῆς ψυχῆς ὑποκείμενον, καὶ τὸ κυ-
 ριωτέρον ἐκεῖνε μέρος τῆς ψυχῆς ἔδρα νομίζεται, ὡς ἐπῶτον τε γινέσθαι
 καὶ ἔχατον ὑποδύνησκειν. ἐτι δὲ τῆς ψυχῆς ἐπιδεχομένης τὸ μᾶλλον καὶ
 ἥττον, ὁποῖα τινὲ τῶν ἐσιῶν ἀποσῆκοι αὐτὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλ-
 λον καὶ ἥττον, ὡς εἴρηται τῷ Φιλοσόφῳ; ἀπόδειξις, ὅτι ἐκ ἑσὶ τῆ ψυχῆ
 εἶδος ἐναντίον. τῆ γὰρ ἐπιμιξία τῶν ἐναντίων ἢ ἀντιστῆσι καὶ ὁπίτασις
 γίνεται τῶν εἰδῶν. μάλιστα δὲ ἐπειδὴ ἐνία τῶν συμβεβηκότων ἐκ ἐπι-
 δέχεται τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὡς εἴρηται περὶ τῆ γήματος τῷ Φιλοσόφῳ,
 ποικίλῳ μᾶλλον ἔσαι τινὰ τῶν ἐσιῶν εἰδῶν ἀνεπίδεται τῷ μᾶλλον καὶ
 ἥττον. διὰ τοῦτο λέγεται τῷ Ἀβερρόῳ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Οὐρανῆ
 ὑπομνήματι ζ ζ'. τὰ σοιχειώδη εἶδη μόνῃσι τῶν ἐσιῶν ἀνίεσθαι καὶ ἐπι-
 τείνεσθαι ὡς μέσον κείμενα συμβεβηκότων καὶ ἐσίας, καὶ ἑκατέρωθεν κοι-
 νωνῶντα τοῖς ἰδιώμασιν. ἔ μὲν ὑποδεχόμεθα πάντως τὴν τῷ Ἀβερ-
 ρῶς δόξαν. ἐκ ἥττον γὰρ τὰ μικτὰ, τῶν ἐμφύχων ἐξαιρέτων, ἐπι-
 λαμβανει ἀντιστῆσι καὶ ὁπίτασις. τὰ γὰρ εἶδη τῶν μικτῶν ἐκ τῶν σοιχειώ-
 δων διαφορῶν σύγκεται, καὶ ἔ δοκεῖ δὲ ἡ αἰτία ἀμέσως ἐκ τῶν ἐπι-
 δεχομένων τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον συνιστάμενα, μὴ ἀνίεσθαι, μήτε ἐπιτεί-
 νεσθαι. ἐτι δὲ τὰ εἶδη τῶν μικτῶν λόγον ὕλης ἐπέχει ἀπὸς τὰ τῶν
 ἐμφύχων εἶδη, ὡς ἐκ μὲν ἀποπον εἶναι διαφόρως διακεῖσθαι κατ' ὁπίτα-
 σιν καὶ ἀντιστῆσι, αἱ δὲ ψυχαὶ τῆς τοιαύτης ἐξαιρέτων ἐξαιρέτως, ὡς
 ἐργεία τῶ ποιῶντος ἀποσυνωμῆσαι τῆ οἰκείῃ ὕλη. ὅθεν ὁ Φιλόσοφος
 ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ψυχῆς, μορίῳ ζ ε'. φησὶν. εἰ λάβοι ὁ ἀρισβύτης
 ὄμμα ποιονδὶ, βλέποι αὐτὸ ὡς ἀπὸ καὶ ὁ νέος. ὡς τὸ γῆρας ἔ τὸ τὴν ψυ-
 χὴν πεπονθεῖσαι τί, ἀλλ' ἐν ὧ, καθάπερ ἐν μέθαις καὶ νόσοις, δὲ ἂν

αὐτίτται τὰς ψυχὰς ἔτε ἀνοσι, ἔτε ἐπιτάσειν ἐπιδέχεται. τὰ δὲ μί-
ταλλα σαφῶς ἐπιτείνεται καὶ ἀνίεται, ἰδ' ὅτε μᾶλλον καὶ ἥττον καθαρά
τυγχάνοντα καὶ εἰλικρινῆ, καίτοι δεῖ εἰδεῖν διενήνοχσαι ἔξ' εἰσχω-
δῶν εἰδῶν τὰ τῆς μικτῆς. τὰ μὲν γὰρ καὶ ἀκολουθίαν μᾶλλον ἐπιδέ-
χεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, παρεπιπέταται ταῖς ἀλλοιώσεσι ἔξ' εἰσ-
χωδῶν διαφορῶν, τὰ δὲ τῆς ἔναντίων ἐπιμίξια τὸ μᾶλλον καὶ ἥ-
ττον εἰσὶ δικτικά. κακοῖνο δὲ μὴ παρορᾶν εἶδος, ὅτι ἔ πάμπαν ἀλη-
θείης ὁ τὸ Ἀβερρώως λόγος, τὸ ἀνίεσθαι καὶ ἐπιτείνεσθαι τὰ εἶδη τῆς εἰσ-
χωδῶν, ὡς ὄντα μεταξὺ συμβεβηκότων καὶ ἑσίων. ἔ γὰρ ἀχώριστον παν-
τὸς συμβεβηκὸς ἰδίωμα ἢ ἀνοσι καὶ ἐπιτάσεις.

Οὕτως οὐκ ἀμφισβητημένης τῆς περὶ ἀνοσι καὶ ἐπιτάσεως τῆς εἰσ-
χωδῶν εἰδῶν δόξης, κείδω πρώτον, ὅτι ἡ ψυχὴ ἐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον
καὶ τὸ ἥττον. δεύτερον, ὅτι τὰ ὑπὸ Σελιούλου ἅπαντα εἶδη ἄλλ' ἢ τὴν ψυ-
χὴν ἀνοσι καὶ ἐπιτάσειν ἐπιλαμβάνουσι. καίπερ οὐκ αἰ τοιαῦτα θέσεις
φανερὰ τοῖς πρότερον εἰρημύοις γεγονῶσιν, εἰς κατάληψιν ὅμως ἀκε-
ρετέρων εἰδεῖν δεῖ τὰς βαθμῆς, καθ' ἃς φαίνονται ἀνίεσθαι καὶ ἐπιτε-
νεσθαι τὰ εἶδη, ἢ τῆς ἑσίας εἶναι τῆς πραγμάτων, ἢ τῆς ὑπάρξεως. τοι-
γαροῦν οἱ τῆς ἑσίας βαθμοὶ διχῶς ἔχουσιν, ἢτε ἐν ταῖς ἀφ' ἑσῆς καὶ
πρὸς ἐν φύσει, ἢτε ἐν ταῖς συωνύμως κατηγορηματικαῖς, ὡς ἐν τοῖς
θεητοῖς τῆς Φυσικῶν σωμάτων, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τῆς κατηγοριῶν. εἰ
τοίνυν πλείους βαθμῆς ἑσίας θεωρήσωμεν ἐν τοῖς ἀφ' ἑσῆς, ἢ πρὸς
ἐν, καὶ τὰ ἔχοντα τὴν τοιαύτην φύσιν καὶ διαφορῆς βαθμῆς, εἶδει δια-
φέρειν ἀπ' ἀλλήλων ἀνάγκη, καθ' ἃν ἡ κοινὴ φύσις ἢ συωνύμως λέγε-
ται, ἀλλὰ τὰ τῆς τινὶ καὶ χέσει σιωπεῖται τὰ ὑφ' αὐτῆς. διὸ καίπερ
διαφέροντα τοῖς εἰδεῖσι πολλάκις, ὡς ὁμοειδεῖς καὶ ὁμοφυεῖς θεωρῶνται,
οἷον ἐπὶ τῆς αἰθερίων σφαιρῶν. εἰ δὲ τὴν τῆς βαθμῶν διαφορὰν ἐν
ταῖς συωνύμως λεγομένης φύσει θεωρήσωμεν, πάντως ἡ διαφορὰ τῆς
ἑσίας καθ' ὅτιναῦν βαθμὸν, ἔ μόνον ἐν αὐταῖς ταῖς ἑσίαις, ἀλλὰ καὶ
ἐν ταῖς συμβεβηκῶσι ποιῶν ἄλλοιόταται τὸ εἶδος, ὃ δηλοῖ καὶ Πορφύ-
ριος ἐν τῇ περὶ διαφορᾶς κεφαλαίῳ περὶ τῆς συωνύμως καὶ ἰδιαίτης
ἀποφανόμενος, ὅτι ἐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. καὶ γὰρ ἡ τῆς
πραγμάτων ἑσία ἀνοσι καὶ ἐπιτάσειν ἐκ ἐπιλαμβάνει, ὡς καὶ Ἀριστοτέ-
λης ὀρθῶς τῆς μὲν τὰ Φυσικὰ ἑδαφίῳ δεκάτῳ διδάσκει, τοῖς ἀεθ-
μοῖς ἀδραβάντων τὴν ἐν εἰδῆς λόγῳ ἑσίαν, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ εἶναι τῆς
πραγμάτων. ἔ γὰρ ἐν τῇ ῥηθῆντι περὶ τῆς διαφορῶν μόνον
τὸν λόγον ποιῶνται, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς δὴ τὸ τῆς πραγμάτων εἶναι. καὶ
ἡμεῖς μὲν οὐκ τῆς ὀρθῆς τῆς Φιλοσόφου διδασκαλίας συμφωνῶντες, τὰς ἑ-
σίας ἐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀποφανόμεθα, καὶ ἰωτῆρα οὐ

ποικιλίαν καὶ ἀνεσι καὶ ἐπίτασιν ἐν ταῖς ἐσείαις διαφορὰς εἶδους ἄποτε-
λεῖν οἴομεθα. οἱ δὲ καὶ τὴν ὑπαρξίν θεωρούμενοι βαθμοὶ εἰς τὰς ἀ-
τόμους φύσεις ἀνήκοντι, καὶ τοῖς εἶδεσιν ἀρμάζουσι τῶν πραγμάτων, οὐχ
ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς ἐν ὕλῃ. ὅθεν ἢ τῆς ἐσείας ἀλλαγὴ καθ' ἑαυτὴν λαμ-
βανομένης εἶδους αἰεὶ ποιεῖ διαφορὰν. ἢ δὲ ἐν τοῖς εἶδεσιν προσήκουσα ἐ-
θεμίαν ἐν αὐταῖς διαφορὰς ἄποτελεῖ, ὥστε περὶ τῶν ὀρθῶς λέγεται,
ὅτι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐποιεῖσι διαφορὰς εἶδους.

Ἐπιστάσεως οὐκ ἀξιόν, ὅτι ἐσιν οἷς εἶδουσιν ἢ τοιαύτη ἀλλαγὴ μά-
χεται, οἷον τῶν κύκλων, τῶν τετραγώνων, καὶ τοῖς τοιούτοις σώμασι τὴν ὑ-
παρξίν ἐν ἀδιαίρετῳ. ἐσὶ δὲ οἷς ἐνδέχεται προσεῖναι, καὶ τῶν διαφο-
ρὰν ὑπάρξεως ἀπεργάζεται, ἧς ἀραιροῦσιν αἰετῆσαι, ὡς ὁ Φιλόσο-
φος υποφαίνει τῶν ῥηθόντων μορίων τῶν μὲν τὰ Φυσικὰ, τὰ εἶδη λέγων
ἐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, ὅτι μὴ ἐν ὕλῃ, καίτοι μὴ πάν-
τα, ὅτι γὰρ ἐδ' ἐν αὐτῇ τῇ ὕλῃ ἀνίσταται, ἢ ἐπιτείνεται. τί δὲ ἐσὶ τὸ
τὰ εἶδη καθ' αὐτὰ μὲν ἐκ ἀνίσταται, ἐδὲ ἐπιτείνεται, ἐδὲ τῇ ὕλῃ ἀνε-
σι καὶ ἐπίτασιν πάχειν, εἰ μὴ καὶ τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἐπιδέχεται μᾶλ-
λον καὶ ἥττον; ἀπορήσει δ' αὖτις, τί δή ποτε ἐπειδὴ κοινόν ἐστι τῇ τε
ἐσείᾳ καὶ τοῖς συμβεβηκόσι δίχα τῆς ὕλης θεωρούμενοις ἐκ ἐπιδέχεται
τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, ὡς δὲ ἐν ὕλῃ καὶ καὶ τὴν ὑπαρξίν ταῦτα πάχειν
ὁ Φιλόσοφος τοῖς μὲν συμβεβηκόσιν ἀπλῶς ἀποδίδωσι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ
ἥττον, τῇ δὲ ἐσείᾳ μηδαμῆ μηδαμῶς; ἢ ὅτι τὰ εἶδη ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον
καὶ ἥττον λέγεται ὡς ἐπιφοιτῶντα τῇ ὕλῃ, τὸ δὲ ἐνεῖναι τῶν συμβεβηκό-
των ἴδιον πρώτως, ὡς ἐν ἄλλῳ τὸ εἶναι ἐχόντων, δι' ἰσχυρῶς ἐν τοῖς συμβε-
βηκόσιν ὁ Φιλόσοφος πρώτως ἀπονέμει τὸ ἀνίσταται καὶ ἐπιτείνεται. ταῖς
γὰρ ἐσείαις τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον προσήκει, ἢ τοῖς συμβεβηκόσιν ὁμο-
μοιᾶται κατὰ τὸ ἐνεῖναι, ὅτι ἐναντίας πάσης ἐσείας ἀλλότριον ὅστιν ἢ
ἀνεσι καὶ ἐπίτασις.

Ἐπειδὴ τοιγαροῦν ἐσεία λέγεται πρώτως ἢ κυρίως ἐσεία, ἀπλῶς ὁ
Φιλόσοφος ταῖς ἐσείαις ἀπονέμει τὸ μὴ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον,
τοῖς δὲ συμβεβηκόσιν ὡς λόγον ἐπέχουσαν ἐσείας, ὅθεν καὶ ἐσείαι λέ-
γονται ὡδὲ τῶν Φιλοσόφων καὶ ταυτῶν τὴν Θεωρίαν. ὀρθῶς οὐκ ταῖς
ἐσείαις ἢ συμβεβηκότων ἀποδύσει λόγον προσήκει τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον.
τοῖς δὲ συμβεβηκόσιν, ἢ ἐσείας ὁμοιότητα ἀφερέουσιν, ὡδαμῶς προσαρ-
μόζει τὸ ἀνίσταται καὶ ἐπιτείνεται. τῶν ἑποῦς ἐκτεθέντων, ῥαδίως ἀνε-
λεῖν ἔχομεν τὰς ἀντιφερομένης ἐνστάσεις. ὁ γὰρ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῆς
ἐσείας εἴρηται τῶν Φιλοσόφων, εἴτε δημῶδες ἢ καὶ μὴ καὶ τὴν τῶν Φιλο-
σόφων δόξαν, ἢ ἐν τῶν ἑγδῶ τῶν μὲν τὰ Φυσικὰ προβάλλεται, εἴτε
δίδεται ταῖς ἐσείαις, καθὼς πρώτως αὐταῖς προσήκει τὸ μὴ ἐπιδέχε-

θαι μάλλον καὶ ἥττον, καίτοι καὶ συμβεβηκός ἐκ ἀλλότριον. ἐλέγξτε
 δούτερον τῆ ἐστὶ μὴ εἶναι ἐναντίον, ὅσα δὲ ἐκ ἐστὶ ἐναντίας χά-
 ρων ἐκ ἔχει τὸ μάλλον καὶ ἥττον. ὁ δὲ ταῖς σιωθεῖται ἐστὶαι προσή-
 κει, ἀλλὰ μὴ ταῖς ἐστὶαι διαφοραῖς, ἢ μάλιστ' ἐπὶ σοιχείων πρὸς
 ὧν εἰρήσεται κατωτέρω ὡς ἐναντία εἰσὶ. τὸ δὲ λεγόμενον, ὅτι ἐκ ἐστὶ
 κινήσεις εἰς ἐστὶαι, εἰ δὲ τὸ μάλλον καὶ ἥττον αἱ ἐστὶαι ἐπιδέχονται
 διαφοραῖ, εἴη αὖ εἰς ἐστὶαι κινήσεις, ὁ πολλαχῆ ὁ Φιλόσοφος ἀνισκί-
 σε, δυσχερὲς μὲν, ἀλλ' εἰδέναι δεῖ, ὅτι ἐπειδὴ κυρίως ἡ κινήσεις προ-
 σήκει τῆ ἐναντίων εἰδῶν, ὅσα καὶ συνεχῆ κινήσει ἐνδέχεται προσγί-
 νηθαι τῆ αὐτῆ ἐνεργείᾳ ὑποκειμένῳ, καλῶς λέγεται μὴ εἶναι κυρίως
 κινήσει εἰς ἐστὶαι. τὸ γὰρ κινέμενον ἐνεργείᾳ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ ἀμφοτέ-
 ρων τῆ ὄρων δεκτικόν. ἐπειδὴ τὸ κινέμενον ἐκ ἀπλῶς, ἀλλὰ ποιῶτον,
 ἢ ποσόνδε γίνεταί μόνον, τοιγαροῦν ἐπειδὴ τὰ ἐναντία ἐν οἰωδηποῖν
 ὄρων σάζεσθαι δύνανται ἐν τῆ ὑποκειμένῳ ἢ τέτων ἐπιδοχῆ κινήσεις λέ-
 γεται, ὅπῳκα δὲ ἡ τελεία τέτων ὑπαρξίς τῆς ἐπιδοχῆς ἤρηται τῆ
 ἄκρων, ὧν ἀνδ' τῆς προσηκῆσης ὀνομασίας ἐκ ὁμοιρεῖ τὸ ὑποκείμενον,
 ἀλλ' ἢ ἐπαύεισι πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν αὐτῆ κατάστασιν, ἢ τινὸς ἑτέρου
 δεῖται τῆ διατηρῆντος, καὶ σάζοντος, τῶκαῦτα ἢ τῆ ποιῶνδ' ἐναντίων
 γνῶσις, ἢ προσηγέρεται κινήσεις τῆ Φιλοσόφῳ, ὡς μὴ σάζεσα πά-
 σας τῆς τῆς κινήσεως πρὸς αἰσῆς. εἰδέτις εἶποι, ὅτι ἐκ τῆ εἰρημῆων
 εἴη αὖ ἡ γνῶσις κινήσεις, τὸ ἀποπότατον, τῆς γὰρ γνῶσεως οἱ ὄροι τὸ
 ὄν καὶ μὴ ἐν ἐστὶ, καὶ πᾶσα γνῶσις ἐν ἀντιφάσει τίθεται πρὸς τῆ Φι-
 λοσόφῳ, τῆς δὲ κινήσεως ὄροι τὸ ἀτελὲς ἐστὶ καὶ τέλειον εἶδος, ἀνάγκη τῆ
 τον εἰδέναι, ὅτι ἐπὶ τῆς κινήσεως, ἢ τῆ μεταξύ ὄρων σοχαζόμεθα,
 ἀλλὰ τῆ ἄκρων, ὧν δεκτικόν ἐστὶ τὸ ὑποκείμενον ἐνεργείᾳ, καὶ μὴ δυ-
 νάμει μόνον, ὅθεν ἢ γνῶσις αἰ μεταξύ ἀντιφάσεως ἐστὶ, καὶ ὑποκείμενον
 ἔχει τὸ δυνάμει ὄν, καὶ καὶ τῆ τῆ κινήσεις λέγοιτ' αὖ, καθὸ δὲ τὸ
 ἐναντίον εἶδος κατὰ σιωχείαν ἐπιγίνεται, καὶ καὶ μικρὸν ἐξωθεῖ τὸ ἀν-
 τικείμενον, τῆ τε ἀλλοιῶσει ἐξομοῖται, καὶ κινήσεις ἐστὶν ἐν ὑποκειμένῳ
 ἕσα ἐνεργείᾳ. καὶ βραχέων οὐκ ἀναλαβόντες εἰπωμεν, ὅτι καθάπερ ἢ
 τῆ συμβεβηκότων κινήσεις θεωρημένη μεταξύ σερήσεως καὶ ἕξεως, καὶ ὅπως
 ἀντιφατικῶν ὄρων, γνῶσις λέγεται πολλαχῆ τῆ Φιλοσόφῳ, ἔπωτοι καὶ
 ἢ τῆ ἐστὶαι γνῶσις ὡς γιγνομένη καὶ σιωχείων καὶ δετικῆς ἕχουσα τῆς
 ἑκατέρωθεν ὄρους, κινήσεις πῶς ἐστὶν, ὡσε καὶ πᾶσα κινήσεις γνῶσις
 τις ἐστὶ, καὶ πᾶσα γνῶσις κινήσεις τις ἐστὶν, ὡς ἐν τοῖς Φυσικοῖς πολ-
 λαχῆ εἰδίδασκεν ὁ Φιλόσοφος. ἀλλὰ τοῖς μὴ διακρίνασι καλῶς τὰ ποι-
 αῦτα, συμβεβηκόν ἐξ ἀγνοίας αὐτὸ δὲ τὸ ὁλογῶτατον ἀποπον οἰεσθαι,
 εἰς ἄλλα δὲ πολλα τῆ ἐκφύλων ἐξωκεῖλαι ἀναιδῶς.